

แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน
(ระดับชำนาญการ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวอลิสสา ขาวพลับ.....

● ตำแหน่งปัจจุบัน นักโบราณคดีปฏิบัติการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการด้านโบราณคดี ได้แก่ การศึกษาค้นคว้ารวบรวมความรู้เกี่ยวกับแหล่งโบราณคดีในแต่ละยุคสมัยเพื่อเป็นข้อมูลในการสำรวจและขุดค้นทางโบราณคดี สำรวจ-ขุดค้นทางโบราณคดี ศึกษาวิเคราะห์โบราณวัตถุ เพื่อศึกษาและสร้างองค์ความรู้สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการอนุรักษ์หรือบูรณะต่อไป และจัดทำรายงานขุดค้นขุดแต่งแหล่งโบราณคดีโบราณสถาน รวมถึงการสำรวจและตรวจสอบแหล่งโบราณคดีโบราณสถานเพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปกป้องคุ้มครองแหล่งหรือประกอบการณ์ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน วางแผนและประสานงานร่วมกันทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และการบริการข้อมูลหรือแนะนำด้านโบราณคดีทะเบียนโบราณสถานแก่ประชาชนที่สนใจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเผยแพร่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์.....

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักโบราณคดีชำนาญการ.....

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ซึ่งต้องกำกับ แนะนำ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้ร่วมงาน โดยใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญสูงในด้านโบราณคดี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก ปฏิบัติงานในฐานะผู้ที่มีประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้า สำรวจ ขุดค้น ขุดแต่ง และจัดทำรายงานการขุดค้น ศึกษาวิเคราะห์และประเมินคุณค่าโบราณสถานเพื่อการประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถานและการบำรุงรักษา รวมถึงการวางแผนหรือร่วมดำเนินงานของหน่วยงานระดับสำนักหรือกอง หรือประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นตอบปัญหา ชี้แจง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในระดับที่รองลงมาเพื่อให้การปฏิบัติงานด้านโบราณคดีเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ.....

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่ ๑.....

๑. เรื่อง การศึกษาแหล่งเตาเว็ดนางเล็ง ตำบลวัดตูม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔.....

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ตามกระบวนการทางโบราณคดี ได้แก่ การขุดค้นทางโบราณคดีที่ต้องใช้ทักษะทั้งการขุดค้นและการขุดแต่ง รวมถึงความรู้เกี่ยวกับข้อมูลแหล่งเตาในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบในขั้นตอนการวิเคราะห์หลักฐานและจัดทำรายงานการขุดค้น

๔. สรุปสาระ...

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ทบทวนวรรณกรรม รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ดำเนินงาน
๒. วางแผนการดำเนินงาน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และแจ้งการเข้าดำเนินการในพื้นที่ไปยังหน่วยงานปกครองท้องถิ่น
๓. จัดทำแผนผังบริเวณพื้นที่ขุดค้น
๔. ดำเนินการขุดค้นทางโบราณคดีตามกระบวนการขุดค้นทางโบราณคดี ถ่ายภาพ/บันทึกข้อมูลหลักฐานทางโบราณคดี
๕. จำแนกประเภทหลักฐานทางโบราณคดี จัดทำทะเบียนโบราณวัตถุ
๖. วิเคราะห์หลักฐานที่พบจากการดำเนินงานทางโบราณคดี
๗. ส่งตัวอย่างหลักฐานไปกำหนดอายุด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยวิธี Accelerator Mass Spectrometry (AMS) และ Thermoluminescence Dating (TL)
๘. จัดทำรายงานการขุดค้นทางโบราณคดี

เป้าหมายของงาน

- เป้าหมายระยะที่ ๑ : ขุดศึกษาทางโบราณคดี วิเคราะห์หลักฐานรูปแบบเตาเผาและผลิตภัณฑ์ของแหล่งเตา รวมถึงการใช้พื้นที่ของแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผา และจัดทำรายงานเบื้องต้น
- เป้าหมายระยะที่ ๒ : พัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์โบราณคดี และจัดทำนิทรรศการองค์ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเตาผลิตเครื่องปั้นดินเผา

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

- เชิงปริมาณ : การขุดศึกษาเตาเผาภาชนะในพื้นที่ประมาณ ๑๕ x ๒๐ เมตร และหลุมขุดค้นจำนวน ๓ หลุม
- เชิงคุณภาพ : ได้ข้อมูลจากการขุดค้นไม่ว่าจะเป็นภาพถ่ายหรือรายงานการขุดค้นทางโบราณคดี และได้ผลการกำหนดอายุทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำไปศึกษาเปรียบเทียบกับแหล่งเตาแห่งอื่น ๆ เพื่อศึกษาพัฒนาการและเปรียบเทียบรูปแบบของเตาเผาและผลิตภัณฑ์ของแหล่งผลิตภาชนะดินเผาในสมัยอยุธยา

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

การนำไปใช้ประโยชน์

ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผา รูปแบบเตาเผาและผลิตภัณฑ์ สามารถเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้ใหม่แก่ประชาชนทั่วไปและผู้สนใจ ตลอดจนสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี

ผลกระทบ

เนื่องจากพื้นที่ดำเนินงานเป็นที่ดินวัดร้างที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ให้ประชาชนเช่าเพื่อทำสวนหรืออยู่อาศัย และจากการพบแหล่งโบราณคดีในพื้นที่ ทำให้ผู้เช่าพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างในพื้นที่ได้เนื่องจากจะส่งผลกระทบต่อหลักฐานที่อยู่ใต้ดินที่จำเป็นต้องสงวนรักษาไว้ จึงต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ต่อไป

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

- การพบชิ้นส่วนภาชนะดินเผาในปริมาณมากทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างมากในการขุดค้น เนื่องด้วยต้องเก็บหลักฐานอย่างละเอียด หากพบภาชนะเต็มใบก็ต้องใช้เวลาในการเก็บหลักฐานเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากต้องเก็บหลักฐานให้ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด ทำให้การทำงานในบางวันเป็นไปด้วยความล่าช้า
- การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับแหล่งเตาผลิตภาชนะดินเผาที่ผ่านมาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่ปรากฏหลักฐานในลักษณะนี้มาก่อน จึงไม่มีข้อมูลอ้างอิงหรือเปรียบเทียบเรื่องรูปแบบหรือเทคนิคการผลิต
- ระหว่างการขุดค้นต้องสังเกตชั้นทับถมด้วยความระมัดระวัง เพราะจะส่งผลต่อการตีความกิจกรรมที่เกิดขึ้นในแหล่ง

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

- การขุดค้นในพื้นที่ที่ค่อนข้างกว้าง ทำให้หลักฐานที่พบหลังจากการดำเนินงานไประยะหนึ่งได้รับความเสียหายจากสภาพอากาศ เช่น ฝนตกทำให้ผนังเตาที่ไม่ได้เป็นดินฉาบที่แข็งแรงมากนัก ได้รับความเสียหายบ้าง
- การเกาะตัวของดินที่ค่อนข้างหลวมเนื่องจากมีโบราณวัตถุแทรกในชั้นดินเป็นจำนวนมาก เมื่อฝนตกทำให้ผนังบางส่วนพังลงมา

๙. ข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานในอนาคตควรมีการสำรวจพื้นที่โดยรอบเพิ่มเติมเพื่อดูการกระจายตัวของแหล่งผลิต

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

- จัดทำป้ายนิทรรศการเผยแพร่ผลการขุดค้น, จัดทำข้อมูลองค์ความรู้เผยแพร่ใน Facebook Page กลุ่มเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมศิลปากร
- บรรยายในกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้ของสถาบันอยุธยาศึกษา ในระบบออนไลน์ ครั้งที่ ๔ เรื่อง “การค้นพบใหม่ทางโบราณคดีที่เมืองอ่างทอง และปริมณฑลรอบเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา” จัดโดยสถาบันอยุธยาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
๑.	นางสาวเยาวนิจ เจริญพิช	๕%	เป็นผู้ช่วยนักโบราณคดีในการขุดค้น
๒.	นายสรรเพชญ์ พุ่มรส	๕%	วาดภาพลายเส้นโบราณวัตถุ

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ..... อลิสา ทวนลับ .....

(นางสาวอลิสา ทวนลับ)

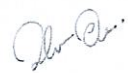
ผู้ขอประเมิน

ขอรับรอง...

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาวเยาวนิจ เจริญพิช	เยาวนิจ เจริญพิช
นายสรรเพชญ์ พุ่มรส	สรรเพชญ์ พุ่มรส

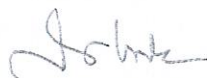
ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(นางสาววิไลวรรณ อยู่ทองจ้อย)

นักโบราณคดีชำนาญการ

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) .....

(นางสาวสุกัญญา เบาเน็ด)

ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

หมายเหตุ : คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล (ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแลผลงานที่ส่งเข้ารับการประเมิน) และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียว ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่ ๒.....

๑. เรื่อง.....การศึกษาโบราณสถานวัดสังกระต่าย (ร้าง) ตำบลศาลาแดง อภิเษกเมือง จังหวัดอ่างทอง.....

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ.....ปีงบประมาณ ๒๕๖๒.....

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ตามกระบวนการทางโบราณคดี ได้แก่ การขุดค้นขุดแต่งทางโบราณคดี การวิเคราะห์หลักฐานและจัดทำรายงานการขุดค้น

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ทบทวนวรรณกรรม รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ดำเนินงาน
๒. วางแผนการดำเนินงาน ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดอ่างทอง และแจ้งการเข้าดำเนินการในพื้นที่ไปยังหน่วยงานปกครองท้องถิ่น
๓. จัดทำแผนผังบริเวณพื้นที่ดำเนินงานทางโบราณคดี
๔. ดำเนินการขุดค้นขุดแต่งทางโบราณคดีตามกระบวนการขุดค้นทางโบราณคดี ถ่ายภาพ/บันทึกข้อมูลหลักฐานทางโบราณคดี
๕. จำแนกประเภทหลักฐานทางโบราณคดี จัดทำทะเบียนโบราณวัตถุ
๖. วิเคราะห์หลักฐานที่พบจากการดำเนินงานทางโบราณคดี
๗. ส่งตัวอย่างหลักฐานไปกำหนดอายุด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยวิธี Accelerator Mass Spectrometry (AMS) และ Thermoluminescence Dating (TL)
๘. จัดทำรายงานการศึกษาทางโบราณคดี

เป้าหมายของงาน

ศึกษาทางโบราณคดี วิเคราะห์รูปแบบสถาปัตยกรรม ศิลปกรรมที่พบเพิ่มเติมจากการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการบูรณะเสริมความมั่นคงโบราณสถาน และจัดทำรายงานเบื้องต้น

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ : โบราณสถานได้รับการขุดศึกษาทางโบราณคดี ทั้งการขุดแต่งโดยรอบอาคารโบราณสถาน และหลุมขุดค้นขนาด ๓ x ๓ เมตร จำนวน ๒ หลุม

เชิงคุณภาพ: ได้รายงานการขุดศึกษาทางโบราณคดี ได้ข้อมูลระบบฐานรากการก่อสร้างโบราณสถาน พื้นที่การใช้งาน และร่องรอยอาคารอื่น ๆ ที่พบเพิ่มเติม และได้ผลการกำหนดอายุทางวิทยาศาสตร์ สามารถกำหนดอายุโบราณสถานได้

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

การนำไปใช้ประโยชน์

ต้องค้ความรู้เกี่ยวกับโบราณสถานไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม เป็นข้อมูล

เผยแพร่...

เผยแพร่ให้ความรู้กับบุคคลที่มาเที่ยวชมโบราณสถาน เนื่องด้วยโบราณสถานวัดสังกระต่าย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมที่มีชื่อเสียงเป็นอย่างมากของจังหวัดอ่างทอง

ผลกระทบ

เนื่องจากพื้นที่ดำเนินงานเป็นที่ดินวัดร้างที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดอ่างทองได้ให้ประชาชนเช่าเพื่อทำสวนหรืออยู่อาศัย และหน่วยงานราชการเช่าพื้นที่สำหรับเป็นที่ตั้งสำนักงาน การเข้าไปดำเนินงานทางโบราณคดีทำให้พบหลักฐานเพิ่มเติม ดังนั้น ในอนาคตหากจะมีการก่อสร้างหรือดำเนินการใด ๆ ในพื้นที่ ต้องมีการตรวจสอบและพิจารณาจากสำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา ก่อน เพื่อป้องกันมิให้การดำเนินการใด ๆ ส่งผลต่อโบราณสถานและหลักฐานที่อยู่ใต้ดิน

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

- พื้นที่ดำเนินงานเป็นพื้นที่เช่าของสำนักงานพระพุทธศาสนาที่มีโฉนดที่เช่าคาบเกี่ยวหลายราย ต้องประสานกับผู้เช่าเพื่อเข้าไปดำเนินงานในพื้นที่ และเมื่อขุดค้นแล้วเสร็จจำเป็นต้องรีบฝังกลบคืนสภาพโดยเร็ว เพราะวัดสังกระต่ายมีประชาชนเข้ามาเที่ยวชมเป็นจำนวนมาก ในระหว่างการทำงานจึงต้องดูแลสถานที่ให้มีความเรียบร้อยและไม่เป็นอันตรายต่อผู้มาเที่ยวชม หากพื้นที่ใดอยู่ในระหว่างปฏิบัติงานก็จะต้องทำป้ายแจ้งว่าอยู่ในระหว่างการทำงานทางโบราณคดี เพื่อไม่ให้ผู้ที่มาเที่ยวชมเข้ามาภายในพื้นที่ปฏิบัติงาน

- ในช่วงท้ายของการปฏิบัติงาน การขุดค้นต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการเสริมความมั่นคงเบื้องต้นให้กับโบราณสถาน บางจุดจำเป็นต้องติดตั้งนั่งร้านแต่ก็ยังคงมีการขุดทางโบราณคดีด้วย จึงจำเป็นต้องวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้งานด้านอื่น ๆ สามารถดำเนินควบคู่ไปพร้อมกันได้

- การเปรียบเทียบลักษณะทางสถาปัตยกรรมกับโบราณสถานแห่งอื่นค่อนข้างยาก เนื่องจากเป็นงานช่างท้องถิ่นที่ไม่ปรากฏรูปแบบแพร่หลายนัก แต่การกำหนดอายุทางวิทยาศาสตร์มีส่วนสำคัญที่ช่วยกำหนดอายุโบราณสถานได้

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

- โบราณสถานถูกปกคลุมด้วยต้นไม้ขนาดใหญ่ทั้งสี่ด้าน รากต้นไม้ชอนไชตามก้อนอิฐทำให้โบราณสถานได้รับความเสียหาย จึงจำเป็นต้องตัดรากไม้บางส่วนเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ โดยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจากกรมป่าไม้ ในการตัดรากต้นไม้โพธิ์และตกแต่งกิ่งเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อต้นไม้เช่นกัน

- พื้นที่ดำเนินการมีจำกัด ไม่สามารถขุดศึกษาได้ครอบคลุมในพื้นที่ที่น่าจะเป็นขอบเขตของวัด

- การขนย้ายดินจากการขุดแต่งพื้นที่ภายในอาคารออกมาทางด้านนอกค่อนข้างลำบาก

- ต้องวางแผนการปฏิบัติงานในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดยาว เนื่องจากโบราณสถานแห่งนี้ เป็นสถานที่ที่มีประชาชนมาเที่ยวชมจำนวนมาก

๙. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการขุดศึกษาเพิ่มเติมเพื่อดูขอบเขตของวัด

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

- จัดทำป้ายนิทรรศการเผยแพร่ผลการชุดค้นทางโบราณคดีติดตั้งไว้ ณ โบราณสถานวัดสังกระต่าย
- จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน ณ โบราณสถานวัดสังกระต่าย มีคณาจารย์-นักเรียนจากโรงเรียนสตรีอ่างทอง และประชาชนในพื้นที่จำนวน ๕๐ คน เข้าร่วมกิจกรรม เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๒
- บรรยายในกิจกรรมเผยแพร่องค์ความรู้ของสถาบันอยุธยาศึกษา ในระบบออนไลน์ ครั้งที่ ๔ เรื่อง “การค้นพบใหม่ทางโบราณคดีที่เมืองอ่างทอง และปริมณฑลรอบเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา” จัดโดยสถาบันอยุธยาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
๑.	นางสาวเยาวนิจ เจริญพีช	๕%	เป็นผู้ช่วยนักโบราณคดีในการชุดค้น

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ..... *อลิสา ขาวพลับ* .....

(นางสาวอลิสา ขาวพลับ)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาวเยาวนิจ เจริญพีช	<i>เยาวนิจ เจริญพีช</i>

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ..... *วิไลวรรณ อยู่ทองจ้อย* .....

(นางสาววิไลวรรณ อยู่ทองจ้อย)

นักโบราณคดีชำนาญการ

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) ..... *สุกัญญา เบนินิด* .....

(นางสาวสุกัญญา เบนินิด)

ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

ผลงาน ลำดับที่.....๓.....

๑. เรื่อง.....การสำรวจแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ในเขตจังหวัดสิงห์บุรี.....

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ.....ปีงบประมาณ ๒๕๖๕.....

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ความรู้ด้านกระบวนการสำรวจทางโบราณคดี และความรู้ด้านเกี่ยวกับพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องด้วยในกระบวนการสำรวจต้องประสานกับหน่วยงานปกครองในพื้นที่ ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ จำเป็นต้องชี้แจงให้รายละเอียดและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี โบราณสถาน เพื่อให้ทุกฝ่าย มีความเข้าใจร่วมกันถึงคุณค่าความสำคัญและการดูแลรักษา รวมทั้งข้อกฎหมายต่าง ๆ ในกรณีที่มีการสร้างความเสียหายต่อแหล่งโบราณคดี

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ทบทวนวรรณกรรม รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ดำเนินงาน

๒. วางแผนและกำหนดพื้นที่การสำรวจ

๓. ดำเนินการสำรวจทางโบราณคดีโดยเริ่มจากแหล่งสมัยก่อนประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ในฐานข้อมูล และขยายพื้นที่การสำรวจไปในพื้นที่ใกล้เคียงก่อน และสำรวจเพิ่มเติมแบบปูพรมสำรวจกระจายตามเขตการปกครองของจังหวัดสิงห์บุรี หากพื้นที่ใดไม่ปรากฏแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ แต่มีแหล่งในสมัยอื่น ก็ต้องสำรวจบันทึกข้อมูลไว้เช่นกัน เพื่อนำมาศึกษาการกระจายตัว การตั้งถิ่นฐานของชุมชนในแต่ละยุคสมัย

๔. บันทึกข้อมูลการสำรวจแหล่งโบราณคดี โบราณสถาน การสัมภาษณ์ และภาพถ่าย

๕. วิเคราะห์ข้อมูลการใช้พื้นที่ในแต่ละยุคสมัย และการกระจายตัวของแหล่งโบราณคดี

๖. จัดทำรายงานการสำรวจ

เป้าหมายของงาน

ได้ข้อมูลแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยอื่นๆ เพิ่มเติม สามารถนำไปศึกษาเกี่ยวกับการกระจายตัวของแหล่ง และเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของพื้นที่

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ : จำนวนแหล่งโบราณคดีเพิ่มเติมจากฐานข้อมูลแหล่งที่มีข้อมูลอยู่เดิม จำนวน ๗๔ แหล่ง

เชิงคุณภาพ : รายงานการสำรวจแหล่งโบราณคดีในเขตจังหวัดสิงห์บุรี

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

ได้ข้อมูลการสำรวจที่สามารถนำมาประเมินคุณค่าของแหล่งเพื่อการขุดศึกษาทางโบราณคดีและการอนุรักษ์บูรณะโบราณสถานในอนาคต

๗. ความยุ่งยาก...

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

พื้นที่บางแห่งเป็นป่ารก ไม่สามารถเข้าไปสำรวจได้ อีกทั้งแหล่งโบราณคดีบางแห่งถูกรบกวนจากกระบวนการทางธรรมชาติและมนุษย์ ทำให้แหล่งและหลักฐานถูกทำลายไปค่อนข้างมาก

๙. ข้อเสนอแนะ

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
๑.	นางสาววิไลวรรณ อยู่ทองจ้อย	๕%	ร่วมสำรวจ
๒.	นายศุทธิภพ จันทราภาขจี	๕%	ร่วมสำรวจ
๓.	นายสรรเพชญ์ พุ่มรส	๕%	ร่วมสำรวจ

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

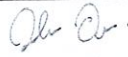
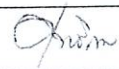
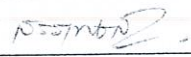
(ลงชื่อ) ..... อธิส ขาวพลับ .....

(นางสาวอธิส ขาวพลับ)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรอง...

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาววิไลวรรณ อยู่ทองจ้อย	
นายศุทธิภพ จันทราภาขจี	
นายสรรเพชญ์ พุ่มรส	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) .....

(นางสาววิไลวรรณ อยู่ทองจ้อย)

นักโบราณคดีชำนาญการ

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) .....

(นางสาวสุกัญญา เบาเนต)

ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๓ พระนครศรีอยุธยา

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน (ระดับชำนาญการ)

๑. เรื่อง การจัดทำดรชนีภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาวัตนางเล็ง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. หลักการและเหตุผล

เครื่องปั้นดินเผา (Pottery) เป็นหลักฐานที่มักพบเป็นปริมาณมากจากการดำเนินงานทางโบราณคดี เป็นเครื่องใช้สอยในชีวิตประจำวันไม่จำเป็นที่จะเป็นการใช้สำหรับหุงต้มอาหารหรือใช้เป็นบรรจุภัณฑ์ อาจกล่าวได้ว่า เครื่องปั้นดินเผาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีพของมนุษย์และเป็นหลักฐานที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมของมนุษย์ในอดีตในด้านต่าง ๆ เป็นหลักฐานที่บ่งบอกระดับความเจริญทางเทคโนโลยีการผลิต และเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดอายุแหล่งโบราณคดีอีกด้วย การศึกษาโบราณวัตถุประเภทเครื่องปั้นดินเผาที่ผ่านมาในอดีตในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาก่อนที่จะพบแหล่งผลิตในพื้นที่ ยังคงเป็นการศึกษาเปรียบเทียบกับภาชนะดินเผาที่พบจากพื้นที่อื่น ๆ ตามสมมติฐานที่ว่าชุมชนโบราณที่อยุธยาผลิตภาชนะใช้เองหรือรับมาจากชุมชนอื่น

การดำเนินงานด้านโบราณคดีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ผ่านมาจะเกี่ยวข้องกับโบราณสถานเป็นหลักคือการขุดศึกษาในพื้นที่วัดหรือวัง ทำให้ได้ข้อมูลด้านสถาปัตยกรรม-ศิลปกรรม หรือข้อมูลเกี่ยวกับการใช้พื้นที่เป็นหลัก การวิเคราะห์เครื่องปั้นดินเผาประเภท Earthenware ที่พบตามโบราณสถานก็มักจะเป็นการศึกษาในเบื้องต้นและถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มเตาพื้นเมือง สมัยอยุธยา แต่ไม่มีข้อมูลด้านอื่นประกอบ เช่น เป็นผลิตภัณฑ์จากแหล่งเตาใด หรือค่าอายุทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น การค้นพบแหล่งเตาวัตนางเล็งที่เป็นแหล่งผลิตภาชนะดินเผาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นอกเหนือไปจากแหล่งเตาคลองสระบัว-คลองบางขวด ที่เคยมีการดำเนินงานทางโบราณคดีในช่วง พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๓ ทำให้การศึกษาทางโบราณคดีในพื้นที่อยุธยาในบริบทของวิถีชีวิตของผู้คน ชุมชน หรือย่านการผลิตสินค้า เห็นภาพรวมบริบทหลังคมมากขึ้น และการมีข้อมูลหลักฐานจากแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผาทำให้การศึกษาเรื่องเทคโนโลยีการผลิต รูปแบบการตกแต่งผิวภาชนะ การศึกษาวิเคราะห์ภายในเนื้อดิน หรือการกำหนดอายุด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์มีความชัดเจนมากขึ้น

การจัดทำดรชนีภาชนะดินเผาจากแหล่งผลิตจะเป็นฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบภาชนะที่พบจากแหล่งโบราณคดี-โบราณสถานในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และภาชนะที่พบจากแหล่งอื่น ๆ ในสมัยอยุธยา รวมทั้งแหล่งเรือจมบางแห่งอีกด้วย

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

การจัดทำดรชนีภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาวัตนางเล็ง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จะเป็นการรวบรวมข้อมูลภาชนะดินเผาที่พบจากแหล่งเตาวัตนางเล็งมาทำการศึกษาวิเคราะห์ โดยแบ่งเป็น ๒ วิธีหลัก ได้แก่

๑. การวิเคราะห์คุณลักษณะทางกายภาพ (Morphological Analysis) วิธีนี้เป็นการศึกษาชิ้นส่วนเครื่องปั้นดินเผาด้วยตาเปล่าไม่ว่าจะเป็นศึกษารูปร่าง ขนาด น้ำหนัก การตกแต่งผิว นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ จำแนก และจัดทำเป็นตรรชนีภาชนะดินเผาของแหล่งเตา
๒. การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Composition Analysis) คือการวิเคราะห์ภายในเนื้อดิน วิเคราะห์วิธีการผลิต หรือคุณสมบัติของเนื้อภาชนะ เป็นการศึกษาด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ซึ่งต้องใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วย และปฏิบัติงานร่วมกับนักวิทยาศาสตร์ในห้องปฏิบัติการ

ในปัจจุบันมีกระบวนการศึกษาวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์หลายวิธีด้วยกัน ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของศึกษาว่าต้องการผลหรือข้อมูลแบบใด ในการศึกษาด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์นี้ ผู้ศึกษาเห็นว่าวิธีที่เหมาะสมและสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถต่อยอดการศึกษาด้านอื่น ๆ ได้ เช่น ๑) วิธีศิลารรณา (Petrography Analysis) เป็นการจำแนกส่วนประกอบของเนื้อภาชนะโดยการวิเคราะห์แร่ธาตุ โครงสร้าง และลักษณะภายในของเนื้อวัตถุ สามารถนำผลมาศึกษาอธิบายและจำแนกแร่ และแปลความขั้นตอนและเทคโนโลยีการผลิตได้ และ ๒) การศึกษาโครงสร้างผลึกด้วยวิธี XRD (X-ray Diffraction) โดยอาศัยหลักการเลี้ยวเบนของรังสีเอกซ์ การศึกษาทั้งสองวิธีนี้ให้ผลที่เหมือนกัน แต่การศึกษาด้วยวิธี XRD ผู้ศึกษาสามารถเลือกใช้วิธีที่ไม่ต้องทำลายตัวอย่างได้ เหมาะกับตัวอย่างหลักฐานที่พบน้อยและต้องการเก็บตัวอย่างไว้ศึกษาต่อไป แต่มีข้อจำกัดต้องดำเนินการโดยนักฟิสิกส์ และการศึกษาด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ทั้งสองรูปแบบนี้ แหล่งเตาวัดนางเลิ้งจะเป็นแหล่งเตาดั้งแบบในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ทำการศึกษา เนื่องจากการดำเนินงานทางโบราณคดีที่ผ่านมาในแหล่งเตาที่เคยขุดค้นแล้วยังไม่เคยมีการศึกษาทางวิทยาศาสตร์มาก่อน หากมีการศึกษาและจัดทำตรรชนีฐานข้อมูลในแหล่งนี้แล้ว ก็สามารถดำเนินการในแหล่งเตาแห่งอื่น ๆ ได้ต่อไป

และเนื่องจากแหล่งเตาวัดนางเลิ้งเป็นแหล่งที่มีการกำหนดอายุด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์แล้ว โดยการศึกษาชิ้นส่วนอิฐจากเตาเผาไปหาค่าอายุด้วยวิธีการวัดค่าพลังงานแสง (Thermoluminescence : TL) ซึ่งได้ค่าอายุในแต่ละเตาในสมัยอยุธยาตอนกลางและอยุธยาตอนปลาย การจัดทำตรรชนีภาชนะดินเผาจะทำให้มีข้อมูลเกี่ยวกับภาชนะในสมัยอยุธยาตอนกลางและอยุธยาตอนปลายว่ามีกระบวนการการผลิต วัสดุ หรือการตกแต่งของแต่ละช่วงสมัย มีความเหมือนหรือต่างกันอย่างไร สามารถใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการเปรียบเทียบยุคสมัยโบราณสถานพบภาชนะดินเผาในสมัยอยุธยาได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม การขุดค้นบริเวณแหล่งเตาเป็นเพียงการขุดในขอบเขตพื้นที่ ๑๕ x ๒๐ เมตรเท่านั้น จำเป็นต้องมีการขุดศึกษาเพิ่มเติมให้ครอบคลุมพื้นที่แหล่งเพื่อให้ได้หลักฐานมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์จัดทำตรรชนีมากขึ้น

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ตรรชนีภาชนะดินเผาจากแหล่งเตาวัดนางเลิ้ง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- มีฐานข้อมูลในการศึกษาเปรียบเทียบภาชนะดินเผาสมัยอยุธยา
- สร้างองค์ความรู้ด้านภาชนะดินเผาสมัยอยุธยาได้มากขึ้น

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

มีฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาของนักโบราณคดีในพื้นที่และบุคลากรในกรมศิลปากรที่สามารถนำข้อมูลไปใช้และเพิ่มเติมรูปแบบบรรณานุกรมจากหลักฐานที่พบในพื้นที่อื่น ๆ รวมทั้งนักศึกษาและบุคคลทั่วไปสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการศึกษาได้อีกด้วย

(ลงชื่อ) ..... อธิสา ขวพลย์ .....

(นางสาวอธิสา ขวพลย์)

ผู้ขอประเมินบุคคล

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖